

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Pentru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe $\frac{1}{4}$,
an fl. 6; pe $\frac{1}{4}$ de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.N-rii de Dumineca pe
an fl. 2.—Preț România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se încojează.

TRIBUNA POPORULUI

Pasivitate sau activitate?

I.

De un timp incoace întrebarea de mai sus se susține oare-cum dela sine în discuțiile publice. Fară-ca din partea Romanilor să fi fost sulevată în mod formal, presa maghiară a început să se ocupe cu stărîntă de dinsa. Dovadă aceasta, că lumea politică maghiară se interesează mult și ar dorî să știe, ce vor face Români la viitoarele alegeri parlamentare?

Din presa maghiară discuția a trecut și în foile noastre, precum și în cele din România și chiar din străinătate.

In toate părțile se discută, se fac conjecturi și se colportează diferte versiuni: ba că Români vor părăsi pasivitatea, ba că nu vor părăsi-o.

Așa stând lucrurile, chestia atitudinei noastre în viitoarele alegeri parlamentare a devenit de mare actualitate și de mare importanță. Nu putem să o privim de o afacere particulară a noastră, ci de o afacere politică de prima categorie.

Ni-se impune dar să cugetăm cu maturitate asupra ei și să ne pregătim din vreme a-i da soluțunea cea mai potrivită cu interesele noastre naționale și cu interesele patriei.

Adevărat, că această soluție, între impreguiările de față, nu este ușor de găsit și mai presus de toate nu este ușor de dus în indeplinire.

Conferența națională, după vechea organizație a partidului nostru, se pare că nu se mai poate intruni, sau cel puțin vedem că un se mai intruneste. Comitetul național cu expresie legitimă și recunoscută de toți ai partidului, nu mai există. Ne lipesc dar factorii competenți, care să poată decreta, precum eram obicinuiti în trecut, în chip oficial și obligator pentru toți aderenții partidului, atitudinea noastră.

Si totuși această atitudine trebuie precisată. Ce e dar de făcut?

Înainte de toate, cred că e de datorință presei naționale să deschida o discuție căt de largă și căt de temeinică asupra chestiei. Pe urmă ar fi de dorit, ca toți fruntașii vietii noastre publice să ia pana în mâna și să-și arate în mod franc și precis vederile. Să ne spunem toți părerile și să le cumpănim pe toate, și atunci, sunt convins, că ni-se vor impune delă sine cele mai bune, se va stabili în obșteia alegătorilor români o opinie publică sănătoasă, care în viitoarele alegeri îl va conduce mai bine și cu mai multă autoritate, decât ar putea o face astăzi o răcare din reprezentanții oficiali ai partidului, care mai există sau pretind că mai există.

Înțeleg, însă o discuție serioasă, obiectivă și condusă numai de dorința de a afla calea cea mai bună.

Nu înțeleg să începem din nou a ne bănu, a ne injura, a ne contesta buna intenție și a ne gratifica unii pe alții cu epite de trădator etc. Nu înțeleg să începem din nou, nu, mai bine zis, să continuăm modul de discuție observat de la 1895 de unii din publiciștil nostri — spre deliciul tuturor adversarilor causei naționale.

Înțeleg să ne călcam cu totul pe inimă, să lasăm la o parte toate personalitățile și ca sincer și adeverat Român, preocupat numai de binele poporului, să ne dăm în bună credință și în suget curat concursul nostru, pentru că alegătorii români din vreme să fie orientați despre usul ce interesul națiunii și al patriei cere să facă de dreptul lor electoral.

Ajunsă apoi aicia, ușor se va găsi chipul, ori că se va întruni, ori că nu se va întruni conferența națională, în care atitudinea noastră în viitoarele alegeri să fie precisată formal și să fie pusă în aplicare.

Scriitorul acestor articoli, fost în mai multe rânduri membru al conferenței naționale, și membru al comitetului național ales la 1892, își permite a începe singur discuția propusă. În articoliști următori va expune cu actele în mâna, fazele prin care a trecut politica partidului național român, va arăta vederile sale în chestia pasivității, și atitudinea ce crede că ni-se impune să observăm în viitor în această privință. O face, se înțelege, pe răspunderea sa, fără a angaja pe nimenea, și fără altă pretenție, decât numai în speranță, că alții, poate mai competenți, vor continua discuția, îl vor combate, dacă cred de cuvîntă, vor arăta, unde este greșit, și astfel alegătorii români vor ajunge să fie bine orientați și vor ști ce au de facut, când viitoarea campanie electorală va începe.

a.

Fiascul Ligilor maghiariștoare. *Foaia provincială maghiară „Szarvasi Lapok” expune, că „Nemzeti szövetség”-urile sunt pe cale a declara faliment și scrie într-altele:*

„Unde și în ce consistă cauza bancrutei? În prima linie în aceea, că necesitatea inflației Ligii naționale nu s-a simțit niciunui, nici pe terenul social, nici pe cel național.”

Ea' ceva mai la vale scrie:

„Pe căt de anormală și à la reclam 'i-a fost inflațarea, tot așa 'i-a fost și dezvoltarea mai departe. Este adever vecinic, că prin ce se produce ceva, prin aceea se poate și susține. Nu suntem Ligii naționale, ci reclamul a dat inflația Ligii naționale, deci eu sfîrșitul reclamului a trebuit să-și alibă sfîrșit și Liga națională” etc. (Sublinierile sunt ale gazetelui din care traducem acestea. — Red. „Tr. P.“)

Ma' în jos începe astfel:

„Putem însă întreba și aceea, care comună ori orașe, unde Liga națională afară de constituirea splendidă și delicate sărbătoririi a produs ceva rezultat?”

De altă parte „Budap. Hirlap“ din 17 c., vorbind pe o pagină și jumătate despre decadenta morală a societății maghiare, declară:

„Nu micșoram activitatea celor de la „Emke“, „Femke“, „Országos szövetség“-uri, etc., dar — rădeți de noi dacă voi și, priviți cel

ce urmează ca efluxul sufletelor naive — mai mare lipsă am avă de lige morale, care ar organiza puterea spirituală a maghiarării...“

Se poate oare mărturisiri mai prețioase?

DIN ROMANIA

Monumentul incorporării Dobrogei. Monumentul comemorativ pentru incorporarea Dobrogei la România, care se ridică la Tulcea, este terminat și au mai rămas numai câteva mici lucrări de făcut, spre a fi gata de inaugurare. În toamnă va fi inaugurarea solemnă.

Un sat nou. În județul Tulcea în curînd se va inaugura un mare sat la delta Dunării, care va primi numele de „Principale Ferdinand“. Acest sat, situat pe grindul Stipoc, în mijlocul unei pășuni bogate, prin poziția să în centrul delta și nu de parte de frontieră, va avea o deosebită însemnatate.

România la congresul de comerț din Filadelfia. Guvernul român a decis a trimite un delegat la congresul internațional de comerț și de industrie, care se va deschide la Filadelfia la 10 Octombrie viitor.

CUVÂNT

la situația noastră culturală

CATRĂ

P. S. SA DI EPISCOP IOSIF GOLDIS

și

CONSILIERII SEI.

Chestia Invățământului preocupați azi, ca nici când altă dată, societatea omenească, care a ajuns la convingerea, că numai aceea asigură fericirea și însăși existența popoarelor.

Răpiți din de curentul luptelor militante politice, am uitat, că chestia vitală a neamului trebuie deslegată între cei patru muri ai școalăi; am uitat, că numai prin școală este calea, care duce la adevărată glorie!

Numești frumos al școalelor și al invățătorilor încă nu ne poate mulțumi; puțini au cugetat serios asupra organizării școalelor noastre, și mai puțini însă au cercat adevăratele cauze, care alimentează răul existent și puțini au prescris după puțină remediu.

În următoarele ne permitem a expune vederile noastre în marea chestiune a progresului nostru cultural, sperând că o minte luminată și o inimă caldă ca a P. S. Sale le va apreția cu părintească bunăvoie.

1. Invățătorii.

Guvernatorii și marii politicieni decid soartea popoarelor pentru an: invățătorii însă pentru secole! ...

Cel mai important factor în cultura noastră națională e-tă, fără îndoială, invățătorul confesional; când biserică va perde acest apostol adică, existența ei va fi numai căstigătoare.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILE:
de 1 pînă la 100: preță-dată

7 cr.; la doamă oră 8 cr.;
la trei-oră 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publica-

căciune.
Atât abonamentele cat și
insertiunile sunt a cărui plătită
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate să
primească.

a. Clasificarea.

Pedagogiile noastre au menirea de a da tinerimei o cultură specifică pedagogică, ceea ce însă nu o pot realiza, căci în lipsa culturăi generale a elevilor lor, trebuie să le deie și o asemenea cultură, în contul culturii speciale pedagogice.

Marele interes cultural pretinde, ca prin întemeierea unui gimnaziu confesional în Arad, în care să se pregătească candidații de pedagogie, să rămână institut de specialitate, în care să se deie posibilitate tinerimei a și câștiga calificarea didactică.

Pretindem, ca institutul pedagogic să nu fie asilul tinerilor decăzuți; ca o disciplină severă să îndrepte viața și tărâia morală a tinerimei, ca astfel să nu se introducă în corpul vieții noastre naționale oameni bolnavi, cari vor distruga apoi din temelie morală vieții noastre.

Așteptăm, ca încă între murii semi-narului să se cultive raportul de adevărată și sinceră amicie între tinerimea teologică și pedagogică.

In tinerime să se desțepte mai mult voia pentru diferiți ramuri de economie, în care scop să se institue un profesor calificat de economie, care să cunoască statul teoriei, că și practica economică.

Dacă serios dorim, ca cultul nostru sublim să nu degenereze la scandal, prin neorientarea tinerimei noastre în ale căntării și tipicului, pretindem de urgentă, ca pentru căntarea bisericescă să se institue un cantor bun, de cari sunt chiar și între invățătorii emeriți.

b. Clasificarea.

Dacă serios dorim a da un indemninvățătorimii pentru o activitate statornică și intensivă, ni-se impune clasificarea invățătorimii și a posturilor, admitând, că după o activitate serioasă de 5—10 ani, cei dela posturi de cl. 3 și 2, să fie promovați.

c. Autoritatea.

Opiniile sulate în conferințele corporații didactice, care singur cunoaște referințele vieții noastre școlare, și în consecință neajunsurile Invățătorului, nu au fost din destul apreciate de ven. noastre autorități.

Cu cătă căldură nu s'a discutat — în multe întâlniri — cauza culturei, în căte chestiuni nu s'au propus reforme și ameliorări, și din toate acelea nimic nu s'a ales!

Dovadă elatantă, că Invățătorimea noastră este încă și acum puțin considerată și apreciată.

Este mult a vedea ținta, la care niciun, mai mult însă a aflat drumul, prin care o vom realiza", a zis cu dreptul mareșalul Moltke.

Cine sunt chiamați la noi, în consistoriu și în sinodul episcopal, a „aflat drumul“ în chestiuni de școală? Cu puține excepții tot bărbății, cari numai ce este școală nu știu!

Dorî ridicare statului invățătoresc la acel nivel de cultură intelectuală, care îl pretind cerințele de progres ale timpului? atunci deschideți teren și în sinul corporațiunilor noastre reprezentative bisericești, îmbrățișați cu iubire pe aceia, în mânile cărori atât depuș vîitorul națiunelui, luati-ne cuvenitul de a ne mai plângi în viitor, că în corporațiunile noastre bisericești se decide de școală fără școală, de noi fără noi!...

Toată speranța noastră este, că Prea S. Voastră, ca distins bărbat de școală, nu veți disprețui cuvântul celor competenți în ale școalei, ci veți apreția și respecta libertatea convingerilor invățătorimel în cehiunii de cultură, veți examina cu părintească bunăvoiță plângerile și cererile lor intemeiate, veți nici să vindecă ranele de pe corpul săngherând al invățătorimel! Veți ști, că unde sunt rane, sunt și dureri, și acelea nu pot fi lecuite, decât prin vindecarea ranelor; iar odată negligeate acele rane, ele nu pot decât să producă consecințe triste.

Că dureri și rane adânci sunt în inimile amărătite ale invățătorimel, au dovedit întruirile lor, începând dela Ienopole până la cele din Banatul-timișau, cără sistate sunt de 7 ani, pentru capriile foștilor conduceri.

Am dorî să ni-se arête, când și în ce mod s'au încurajat, ori remunerat nisuntele invățătorilor nostri conștienți?

Din contră, punem leghioane de casuri, când cel mai distins invățător au fost denunțați autorităților politice și celor confesionale, chiar de aceia, cără sunt susținuți de biserică. Suficient a fost, să se ridice asupra capului bietului invățător un decăzut de crănic, pentru că același să fie lipsit de toată autoritatea, convințat la spesele de cercetare, pedepsit etc., detragând pânea din gura flămîndei sale familii.

Eată ce ne scrie un distins academician, asesor consistorial: „Cunosc amarul invățătorimel noastre și ceea-ce mă întristă și mai mult e faptul, că acel amar-i se causează chiar prin preoțime, care nu știe a-și da seama, că, când nu va mai fi această invățătorime, ea încă a incetat de a mai fi.”

Nu contestăm, vor fi și în sinul invățătorimel uscături, pe acelea nu le scuzăm; cuvântul nostru este ridicat întru apărarea autorității invățătorilor celor demni, în care se aruncă cu tina și li se amârăste viață.

Avem noi invățătorime deamă, conștie, care numai cinste nă-a făcut!

Deschideți chiar și cartea martirului poporului român, și veți vedea, cum și în acea luptă invățătorimea noastră a fost conștientă; mai putem să dovedim cu date positive, că a dat mai mult contingent între acel bărbătă resoluții și neamului, cără s'au sacrificat libertatea, poziția ba chiar au întrecut în zelul de sacrificiu și pe cea mai independentă clasă a noastră, preoțimea.

Priviți, cum se tăngue referentul comitetului invățătorilor din Ungaria, că reunurile invățătorilor gr.-or rom. din țeară au stat departe de orice amestec cu dinșii.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

NOROCUL D-LOR MÜLLER.

— Humoresc. —

Era o zi de primăvară, când într-o din cele mai impopulate străde din rezidență se petrecu o scenă mișcătoare. O damă tinere și elegantă, voind să treacă strada, aluneca și căză. Sărmăna, sigur cără fi căzut jertfa copitelor unor căi spăriați, ce alergau tocmai spre ea, dacă funcționarul de gară Anton Müller, cu o mișcare dibace și la timp, n'ar fi scos-o din brațele morții.

— Ah, nu aflu cuvinte spre a-ți putea mulțumi, dl meu! zise tinere damă, tremurând de spaimă. „Prin nobila-ți faptă, D-lă mi-ai scăpat viață!“

„As, nimică toată!“ bombă el. Nu se plătește să mai vorbim despre aceasta“.

Așa! dară viață ei nu avea nici o valoare! Nu parea a fi de loc complesant acest om neîndemnătac — și cu toate acestea din recunoștință, că el i-a mantuit viață, și zise cu o voce plină de gingăsie:

„Sper, că ne veți onora cu prezența D-lă; — părintil mei sigur se vor bucura

Invățătorii și-au sacrificat interesele lor individuale, pentru marele interes național, și totuși atât de disprețuită este această clasă jertfită a națiunii.

d. Dotăriunea.

Intru realizarea măreței sale misiuni, i-se impune statul invățătoresc abnegație și devotament.

ACESTE VIRTUȚI IUSA sunt expuse fluctuațiunilor timpului; ele dispar atunci, când grija de existență nu se prezintă în toată oportunitatea ei.

Am uitat, că soarta invățătorimel e soarta națiunii, și vom plăti amar ușurință, cu care am disprețuit adevărul: că suferind statul invățătoresc, sufere cauza culturei noastre.

Cu ce vom justifica înaintea lumii dorința de progres, prin reducerea salariilor invățătorilor dela 800 fl. la 350 fl., ca la Pecica, și dela 600 fl. la 400 fl., ca la Lipova, Nădlac etc.?

In loc de a ridica salariile, ca astăzi să câștigăm oameni calificați pentru școală, ele se reduc în masă.

Cu groază privim la progresul cel mai apropiat, în fața acestui sistem dănuitor culturii poporului.

Cei din gremiul ven. consistor, cără au mil depuse prin cassele de păstrare, nu vor să știe de neajunsurile invățătorimel, pe căror masă de multe ori nu se afișă nicăi pâne! Poftim apoi, a te însoțești pentru acea biserică și acel popor, care pe unii îl hrănește cu imbelisugare, ear' altii pier de foame.

Nu ne prinde mirarea, dacă între asemenea împregiurări, că mai zeloși invățători, șicană și lipsit flind, trec la școală comunale și de stat.

Pericolul este imminent; așteptăm că cei chemați să înțeleagă situația.

Amicul culturii
(Va urma.)

Nepuțință lor.

Când fruntașii români grupați pe lângă „Tribuna Poporului“ au convocat la 17/29 Noemvrie 1897 un meeting la Arad, ei au invitat de președinte pe Dr. Rațiu, „venerabilul preșident al comitetului național“, care refusând sprințul și participarea la adunare, ca să nu i se poată imputa, că n'ar fi făcut chiar nimic față cu proiectul de lege pentru maghiarizarea numelor de localități, a căutat

făcându-și cunoștință și totodată își vor fi recunoscători. Așadară veți veni, nu-i așa? Te rog a întrebă numai de inspector suprem, Guido de Viesenbergh.

Mulțumindu-i apoi din nou, se departă și dispără într-o stradă laterală.

Dr Anton, netezindu-și barba, își zise: „Hm, sfica inspectorului-suprem! — și apoi mai ști! — chiar mâne îl voi face vizita. — Inspectorul-suprem Guido de Viesenbergh, obligat față de Anton Müller, mic funcționar de gară! Ce minune — ce mai prospete în viitor! Antone, norocul își suide! Praxă încă nu îl lipsește. — Deocamdată însă, lăcat la gură; — ear' la rindul seu, ce mai drăguț de surprindere pentru sănumiți mei colegi. Încă de pe acum mă bucur de mutrele lor, când vor auzi, că Anton Müller e avansat afară de tură“.

Intr'acea d-șoara de Viesenbergh ajunse la parc, pe care tocmai voia să îl perceuge — aci i-se așa na tinere, din căruț eleganță se vedea de ajuns starea lui materială. Aceasta era asemenea funcționar de gară și se numia Alfred Müller, coleg cu Anton și lucrau în unul și același birou.

„Ah, scumpa mea Ema“, zise tinere, „eram deja în firma credință, că așteptarea mea va fi earăzi zadarnică!“

protectia d-lui Partenie Cosma, cereștiu-i sfat și ajutor.

Pe 7 Decembrie 1897 erau anume convocați membri români ai comitetului municipal din comitatul Sibiu-lui prin presedintul clubului dl I. A. de Preda în o ședință, la care au luat parte domnilii: Partenie Cosma, A. Lebu, Dr. Beu, Dr. Vecerdean, Dr. Lemény, Z. Boiu, N. Cristea, Verzariu, V. Tordosanu, și din partea „comitetului“ național dl Dr. Rațiu cu Dr. Daian. Despre decursul acestei ședințe primisem încă atunci, imediat, un raport detaliat, pe care noi nu l'am publicat până acum, după un an și jumătate.

Dar fiind că discuțiunile urmate în ședință aceea nu și-au perdit interesul actualității, le dăm aci în reșumat dăpă raportul ce ni-l-am păstrat, mai ales că ele cuprind nu numai o condamnare aspră a „venerabilului preșident al comitetului național“, ci și o profetie perfect realizată despre incapacitatea comitetului pentru ori ce acțiune serioasă în chestia națională.

Eată ce s'a pretrecut în memorabila ședință:

DL I. A. Preda deschizând ședința spune că a chemat la ședință și pe unii d-ni, cără deși nu sunt membri ai clubului, că oameni politici și cu legături extinse ar putea să ia cu membrul o înțelegere în fața situațiunii create prin proiectul relativ la maghiarizarea numelor comunelor, etc.

Dr. Rațiu mulțumește pentru invitare și se bucură, că lamura inteligenței din Sibiu a aflat de consult se convoace un sfat în afacerea aceasta de mare importanță.

Cosma, deși nu înțelege rostul ședinței clubului, care are să se ocupe exclusiv cu afaceri de congregație comitatensă, doresc că să știe apărat, în ce calitate suntem înținuți și ce program ni-se prezintă?

I. A. de Preda n'are program, dar crede, că să ne privim ca o adunare a inteligenței române, care chibzuiește asupra celor de făcut în fața primejdiei!

Dr. Lemény crede a nu fi de competență noastră a lua măsuri d. e. de protestare pentru toti Români din Ungaria și Ardeal, deoarece noi n'aveam legături cu ei și aşa știe, că în asemenea cause cu alte ocazii alti, pare mi-se așa numiți comitet național iniția asemenea mișcări, care comitet însă precum se vede n'a lărat și nu lucrează nimic.

Dr. Daian: Mulțumesc atât duii convocator I. A. de Preda, că și duii antevorbitor Lemény, că mi-a oferit ocazia să clarific cheștiune, care durere până și în Sibiu, de unde s'au pornit și se pornesc chiar și azi toate acțiunile momentuoase — este falsă interpretată. Este cheștiunea cu comitetul național! El există ca și în trecut și lucrează cu mult zel (!), dar nu poate fi să facă deosebită multe nevoie l'ar ajunge. Veneratul președinte întreține legături cu cel mai distins bărbat național din diferite centre, cu cari ia înțelegere, și cu cari chiar și în cauza întrunirei de care e vorba — a luat înțelegere și speră, că în securi vrme se va publica și un convocator în această direcție, lucru care pe inteligența Sibiului n'ale s'o impedece în manifestarea sentimentelor sale mai ales, că prin Sibiu și membrii comitetului național să vedă sprinții și îmbărbătați.

Dr. Lemény: Dacă treaba să așa apoi noi suntem *absolut superflui*! Adăgând, că se bucură astăzi despre existența comitetului, care însă n'a lărat nimic, dar absolut nimic de mai bine de am.

Dr. Rațiu: D-lor nu ne jigniți cu afirmațiunii că ați fi superflui, deoarece la mura inteligenței din Sibiu și în special valorosul domn director Cosma, mare moșier (ipsissima verba) al tuturor afacerilor noastre ne poate servi cu cele mai bune și prețioase invitații, căci noi totdeauna am respectat vederile d-sale ect. etc.

Dr. Partenie Cosma: Știi ce d-le Rațiu D-la al înglodat carul național în noroi, d-la scoate-i și nu apela la mine (ipsissima verba).

Dr. Rațiu: Dar te rog, d-le Cosma, să te lipsi de serviciul d-tale, (cu un cuvânt se rugă de d-le Cosma ca... cu mâinile imprenute de către) era mai mare mila.

In mijlocul acestei scene I. A. de Preda ridică ședință, ear' Dr. Rațiu declară că este plin de bucurie de rezultatele obținute. Cosma zice: poftă d ta și I. A. de Preda mulțumit, dar dacă noi ceea ce ați făcut în fața poporului vom fi mulțumiți sau nu, e altă vorbă.

Dr. Daian a cerut în urmă ca secretul să rămână celălăț intemperate. (Secretul l'am și născut și noi până azi. Red. Trib. Poporului).

Evenimentele din Franția.

Procesul Dreyfus.

In ședința dela 18 c. a făsionat numai colonelul Picquart, stalpul de căpetenie al întreprinderii menite a dovedi nă-

n'am înaintat nicăi un pas mai aproape de înținta noastră. Câte jertfe n'am adus decât mi-am comunicat, că preaiubitul tău tată ar fi un șachist pasionat! M'am apucat de lucru, — nimic n'am crătat, numai și nu mai ca să devin stăpân pe acest joc, — ba cu timpul am ajuns la o dexteritate și perfecție, încât treceam de măestru. Apoi mă întăriu am aflat, că scumpa tău mamă are o deosebită placere pentru ghitară, — ba poartă, că este încântată până la estas; — alte jertfe, altă muncă — și înă ce mund, colosală, nu m'a costat, până ce-mi-a succes a înveța căteva acorduri! Si ce-mi folosesc toate acestea? — Când mă gădesc, că tată tău s'a exprimat de nemulțumite-ori, că unul funcționar de clasa a II-a nu-i permis să nutresc gânduri de înțătoare, — ba mai intercală și aceea, că de dorit, ca tinerii să fie chiar prin norme impede că delă a-ri pași neprecugetă. Cum voi putea delă pași cu asemenea gânduri înaintea lui și chiar eu, — care nu pot astepta o avansare mai curând decât peste zece ani! — O, scumpa mea Ema...

„Da — de-al ști însă ce era să nu se întâmple — atunci de sigur —“ apoi începă a-i povesti din fir în părtoare înțemplarea; nu uită însă să accentuea norocul ce-l avu cu tinerele gentilom.

Efectul ce-l produse istorisirea d-șoarei Ema asupra dlui Alfred Müller, era un amestec neobișnuit de bucurie și ceva nemulțumire. Bucuria, știind și iubita scăpătă de o nemulțumire, ear' nemulțumire, fiindcă nu se putea impăca cu acel necunoscut gentilom.

„Nu cum-va și-a căzut tronc la înimă?“ o întrebă el cam în glumă, însă nu fără oare-care amărăciune. Nu că doară, ci uite, femeia e femeie, ear' inima ei cade în totdeauna jertfa farmecului romantic“.

„Mă supără numai“, răspunse ea cam ironic, „purtarea grosolană și mișcările greoaie ale ingerului meu mănuitor. Nu prea vorbia, dar și ce zicea, era sau o bădăranie, sau o insultă“.

Atât i-a fost de-a juns lui Alfred, ca să se linjească. Astfel își începea earăși conversația lor obișnuită — făurind la planuri în viitor.

„Uite — sunt deja mai bine de doi ani, decăud ne cunoaștem, și cu toate acestea

(Va urma.)

novăția lui Dreyfus. El și senatorul Scheuer Kestner și Trarieux, fost ministru de justiție, au fost inițiatorii și sprințitorii moralii cel mai de frunte ai campaniei. Si te mai find că toti trei, iar mai ales cel doi de pe urmă sunt cunoscuți ca niște caractere de toti recunoscute, păsarea lor pe deosebită uimire, pe de altă dădu campaniei dreyfusiste, cel puțin în Franția, colorit justificativ, înțind după sine multă lume atât în țară, cât și în străinătate.

Colon. Piequart, președintele comisiei, a stat și în temniță vreo 8 luni de zile, în cui at că ar fi săvîrșit unele indiscrețiuni pe timpul afării sale în mările stat major ca șef al biroului de informații. Nepuțindu-i se însă dovedi nimic, a fost eliberat. De a unei lucă și mai cu rivaș să a apucat de „desvăluirea adevărului“ în aceeași nenorocită afacere, din cauza căreia suferă un întreg popor nobil, moralicește și bănește și e sbuciumată lumea întreagă, timp de patru ani și jumătate.

Eată ce face toată afacerea, ori și cui neîmpătișă, ură, fie și acelora, care cred în nevinovăția lui Dreyfus; că sunt și în societatea noastră d'aceia și totuși le este respingătoare „afacerea Dreyfus“, cu toate amănuntele ei. E într-adevăr o priveliște întristătoare a vedea, că din cauza unui singur Ovreu, fie chiar și nevinovă, este răsculită 4 1/2 ani de zile lumea toată, pe când atâta de jertfe într-adevăr nevinovate creștine gem în temnițele tuturor țărilor creștine și pier, pier necontentit să fie pic de mă, fără ca „opiniunea publică a Europei“, ori peste tot „inimile nobile“, la primul rînd cele creștine să intervină măcar că e negru sub unghie în favoarea lor.

Eaca ceea-ce este rușinos și întristător pentru creștinatatea față cu priveliștea ajacerii Dreyfus.

Și aici, nu știu zău, cătă n'ar trebui să ne punem cenușă pe cap și să ne spunem: „și a mea culpa este!“

Colon. Piequart s'a trudit, în ședință de Vineri, să arate, că toate actele și hărțile săa zisului dosar secret sunt falsificate; și, de genul, trebuie să-i se recunoască, a facut o această cu atâtologică și veră, în căt se pare că a biruit cu fasonarea sa. A zis între altele: „Repetesc eară și eară, că în anul 1894, afară de borderou, nu există nici un singur document în contra lui Dreyfus. (Emoțunea în sală). Dar' (zice cu voce apăsătoare), după osândirea lui, dovezile naționale cu grămadă. O: i de căte ori vre un purgă a voit să stoarcă de la biroul de informații al ministerului de resbel 100 franci, a venit acolo cu denunțarea, că ste, zice, unde se pot procura dovezi în contra lui Dreyfus. (Sensație în sală). Ba e mai mult: chiar și după osândirea lui Dreyfus se furau documente din ministerul de resbel, dar' atunci aceasta nu se mai observă...“

Martorul descrie apoi caracterul scărbos și matrapazile curile maioriului Esterhazy și ale colonelului Du Paty de Clam, exprimându-și regretul, că acesta nu e chiermat ca martor, car' celalalt nu vrea să vină, dus fiind chiar în străinătate, pe cănd amândoi ar trebui să stea același și să fasoneze ca martori principali în afacere“...

În decursul ședinței se răspândise senzaționala stire, că atentatorul asupra apărătorului Labori a fost în sfîrșit prins într-o comună nu departe de Rennes. În persoana unui individ cu numele Glord, un vagabund și alcoolist. Luat la întrebare, el a să mărturiști faptul; dar arătat fiind lui Piequart și cununatului lui Labori, Gast, acestuia au zis, că nu e același, pe care ei l-au reținut până în sfîrșit, cind însoțiau pe Labori. D'acea Glord a fost și pus pe picior liber.

Conspirăția.

Rochefort, care era să fie arestat din cauza banuitei, că și el e amestecat

în complotul contra Republicii, a fugit în Elveția, unde va aștepta desfășurarea evenimentelor.

Cel 40 din strada Chabrot nu s'a predat încă. Ei eară și au fost să parlamenteze cu președintul Ligii Guérin, doi înși, anume: generalul Jockey și deputatul Magne; dar s'a întors fără ispravă; cei 40, — adeca acum numai 32, căci 8 tipografi au părăsit cetatea alătării noaptea — au declarat, că „mai bine vor mori decât să se predeie“. In loc de poliție, ca până acum, cauza - cetatea a Ligii e păzită de către garda republicană.

Poliția a arestat pe abatele Tial (?), bănuit ca amestecat în complot.

NOUTĂȚI

Arad, 19 August n. 1899.

Serviciu divin solemn s'a ținut eri, după sfîrșitul liturgiei, în biserică catedrală din Arad, pentru M. Sa Imperator și Regale Francisc Iosif I, la care a oficiat Pr. S. Sa Episcopul Iosif Goldiș închiriat de preoții conliturgișitori. După terminarea oficiului divin, Pr. S. Sa a întrunit la masa episcopală pe preoții celebranți și pe membrii din loc ai consistoriului. Sub decursul prânzului Pr. S. Sa episcopul I. Goldiș a ridicat un toast, interpretând sentimentele omagiale și de fidelitate ale poporului român pentru Majestatea Sa și Augusta casă domnitoare, urându-i mulți ani de domnie fericită!

Mișcare diplomatică în România. În urma cererii de punere în disponibilitate făcută de dl Em. Crețulescu, consilier de legație, următoarea mișcare s'a făcut în corpul diplomatic român: D. N. Cantacuzino, actual secretar al doilea la legație unea din Viena, a fost numit prim-secretar la aceeași legație. Dl D. Ioan Ghica, actualul cancelar de consulat, având gradul de secretar III, a numit al doilea secretar la Roma; dl N. Filodor, actual atașat de legație a numit cancelar de consulat, în locul d-lui D. Ioan Ghica. Dl Carol A. Cantacuzino și A. A. Catargiu, licențiați în drept au fost numiți sub-sefii de birou la secția politică din ministerul de externe.

Himen. Dl Victor Onițiu și-a sărbătorit în 15 August n. cununia cu d-oare Netti Sention în biserică din Blaj.

Petrecere cu joc în Halmagiu. Tânărimea din Halmagiu și și-a invitat la petrecerea cu dans, ce se va aranja la 15/27 August a. c. în pavilionul de vară din Halmagiu. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Începe la 8 ore seara. Intrarea: de persoană: 80 cr., de familie: 1 fl. 50 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cumpăra pe cale ziaristică. NB. La cardul de la petrecerea se va juca în hotelul „Central“ din Halmagiu.

Crime monstruoase. Două crime monstruoase au fost sevite zilele acestea una în comuna Iași din județul Romană (România), și alta în comuna Cetnari din județul Iași, cari au coprins de indignare pe toți locuitorii din imprejurimi. Locuitorul Lazăr Ilie Bădică din Iași, insurându-se că fata lui Stefan Galea, privia cu ochi rei pe soțul său din cauza că acesta nu voiose să-i da toată zestrea pe mâna sa, fiind un om pătimaș.

Pe zi ce trecea infiltră în mintea nenorocitei sale soții ideea de a omori pe

socrul său, pe tatăl ei! În cele din urmă femeia consumă și ea a-si omori pe tatăl său. Odiosul soț, Lazar Ilie luă un topor și însotit de nevasta sa, pândi pe sărmantul bătrân care venia spre casă și îndrăguieva lovitură puternice în cap lăsându-l mort pe loc. După săvîrșirea crimei luară corpul și îl îngropă în mijlocul casei! Crima descoperindu-se autoritațile au arestat pe monstruosul criminal.

In comuna Cetnari locuitorul Gheorghe Vărzariu, înșurat de abia de un an de zile femeia lui cu apucături ușoare, amăria sufletul lui Vărzariu mai în fiecare zi prin purtările sale. În cele din urmă bărbatul văzând că nevasta lui nu mai revine la sentimente mai bune, i-a făcut oare care morală. Femeia însă pentru a se scăpa de bărbatul său, puse atunci în aplicare un plan miserabil de a face să săpă soțul său. După ce spuse gândul său la amanții săi, aceștia se uniră la planul criminal și soț. Pe când nefericitul soț venia de la camp acasă, fu întâmpinat de monstruosul criminal, care descărcără asupra lui mai multe focuri de revolver. Nefericitul om căzu mort la pământ scaldat în râne. Criminalii au fost arestați.

Peste român căntă O companie de capitaliști din Viena a intrat în tratări cu serviciul pașnicilor române, pentru a transporta peste lungă și pe piața Vienă.

Menetik în Europa. Ziarele străine anunță, că Menetik, regale Abisini, va întrepinde la primăvara o călătorie în Europa, vizând curțile europene în următoarea ordine: Atena, Viena, Roma, Paris, Londra, Berlin, Petersburg, București și Constantiopol.

Concurs. Nr. 734—1899. De la „Asociația pentru literatura română și cultura poporului român“ conform concursului Nr. 184 din 3 August a. c. cu începutul anului școlar 1899—1900 sunt de conferit următoarele stipendii: I. Un stipendiu de 50 fl. — pe an din fundația „Dobăcia“, destinat pentru un gimnazișt născut în fostul comitat al Dobâcel. II. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundația „I. Roman“, destinat pentru studenții de gimnasiu ori școală reală. Cererile pentru aceste stipendii au să se înainteze comitetul central al Asociației în Sibiu (Strada Morit Nr. 8) până la 5 Septembrie st. n. a. c., provăzute cu următoarele documente: a) atestat de botez. b) testimoniu școlar pe anul 1898—99 c) atestat de paupertate. Cererile întrate după terminus nu se vor considera. Din ședința comitetului central al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului“ română ținută în Sibiu la 3 August 1899.

Suhuțu. N. Beu, seor. II.

Nu poate face nimănii, să nu se intereseze: unde poate cumpăra ieftin și bine? Este în interesul bine pricoput al fiecăruiu, să cunoască pentru sine cel mai potrivit istor de cumpărare, la care cu deplină incredere să se adreseze totdeauna. În această direcție multora le facem înlesnire, când le atragem atenționeasă asupra firmelor de articlii în preț fixat de căte o coroană Wilhelm Porter în Arad, piata Andrășy, edificiul „Hotelul Central“. Această întreprindere solidă de multă vreme se bucură de un renume excelent nu numai în orașul nostru, ci în întreg țărănatul acesta. Toate păturile societății cunosc această prăvălie, despre a cărei soliditate necondiționată s'a convins deja de mult în chipul cel mai avantajos. Asortimentul extraordinar de bogat în tot felul de mărfuri, pentru cumpărători este o înlesnire, ca să cumpere tocmai după gustul și după dorință lor, și pe lângă această, atât de ieftin, în căt străinii, ca și cei din loc,

numai în interesul lor propriu fac, dacă cele trebuitoare și le cumpăra în această prăvălie cu prețuri de căte o coroană. În cantități enorme sunt îngrămată acolo cele mai felurile lucruri trebuitoare pentru dame și bărbați, articlii de modă pentru dame și bărbați, lucruri pentru trebuințele casnice, cadouri de ocazie, articlii de sport și sezon, articlii de piele, necesarii pentru călătorii și multe mil de alte obiecte, care nu se pot acă înșira unul căte unul, cu prețuri uimitoare de ieftine. Vitrinele sunt foarte interesante și instructive.

Posta Redacțiunii.

Doi „inteligini“ în Zlatna. — Aiură primejdiașoase. N'ajă pută oare să afluți o ocupație mai puțin ingrată?

Dlui Liviu T. Ghilezanu, în Denta: Institutul cu internat: „Barmherzige Schwestern“, în Sibiu.

ULTIME STIRI

Ziua Impăratului-rege.

Budapest, 18 August.

In locul ministrului-president, care zace bolnav la moșia sa Rádó, banchetul oficial în prezidenția ministerului, dat în onoarea zilei nașterii M. Sale, a fost presidat de ministrul de finanțe Lukács.

In toastul seu acesta a zis între altele:

„Oră că de înverșunat s'ar fi deslanțuit în istorie furtunile politice, în totdeauna tronul a fost stânca aceea, la poalele căreia vuietele s'au domolit“.

Pretutindeni ziua s'a sărbătorit cu pompa mare și fară nici un incident neplăcut.

Păzii-vă sănătatea! Tuturor celor ce suferă de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, gâtul, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Sa pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

ECONOMIE.

Grăne.

18 August.

Arad: B.-Pesta :

Grău Aprilie fl.	7.80—8.10 fl.	8.72—8.95
Oct.	—	8.45—8.46
Cucuruz Aug.	4.70—4.80	4.74—4.78
vechiu		4.60—4.85
Orz vechiu	5.60—5.80	5.60—5.80
nou	4.80—4.90	5.45—5.97
Săcară Aug.	6—6.20	6.50—6.70
pe Oct.	7.50—7.70	6.71—6.72
Ovăs Aug.	4.50—4.70	5.85—6.00
Oct.	—	5.24—5.28

Cursul pieții din Arad.

Din 26 Iulie n. 1898.

Hartie-moneta română	Cump. fl.	vând	9.52
Lire turcești			
Imperial (15 R. aur)	18.90	19.	
Ruble rusești 100 b.	126—	127—	
Galben	5.58	5.63	
Napoleon-d'or	9.48	9.55	
100 Marce germane	58.50	58.95	
Livre sterling	11.90	12.50	

Editor: Aurel Popovici-Barclanu.
Redactor responsabil Ioan Rusu Sirianu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu portretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Tiganilor, cu portretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. V. Hodoș, Cântece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cătănești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălină.

P. II. Severinul sub principiile Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboalele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valah-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. Cei care doresc să li-se trimită, sunt invitați să ne înștiință, ca să stim câte exemplare să tipărim.

Direcția.

Gramatica Română, pentru învățămîntul secundar, de Ioan Petranu, profesor la seminarul român gr. or. din Arad. Partea I. Etimologia. A apărut în a doua ediție, ceea-ce încă dovedește valoarea acestui bun manual de școală și buna primire de care prima ediție s'a bucurat din partea celor competenți. — Prețul e 1 fl. și se poate procura dela autorul din Arad, în a căru editură a apărut. — Manualul este aprobat și din partea ministrului unguresc de culte și instrucție publică.

Curs complet de Limba franceză (Metoda I. Fetter.) de Arseniu Vlaicu, directorul școalei comerciale române din Brașov. Partea I. și II. A apărut în editura librăriei H. Zeindner în Brașov. — Prețul unui exemplar broș. fl. 1:20, legat fl. 1:40.

Librăria-editoare H. Zeindner vestește, că, atât la procurarea acestei cărți, cat și privitor la toate operele scoase în editura sa, la comande de fiecare 10 exemplare dă căte-un exemplar rabat. Așa, comandând 10 exemplare, se dau 11 exemplare, la 20 se dau 22; la 30 exemplare — 33 etc.

„Principiile politice” (după Dr. Fr. de Holtzendorff) de Teodor V. Păcașian. Formatul 8° mare, cuprinzând 290 pagini, tiparul curat și cert. Prețul 2 fl. A apărut în institutul „Tipografia” din Sibiu. În carteaceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență teme din domeniul politicel, precum: Politica e — știință. Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflictele între manuarea dreptului și a politicel practice. Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandam cu căldură publicului român, iubitor de literatură științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vînzare se află în librăria institutului „Tipografia” din Sibiu.

Conferințele învățătoarești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhidiecezană din Sibiu. Conferințele învățătoarești din arhidiecesa ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistoriali. La sfîrșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățămîntului.” „Istoria naturală în școală populară” și „Remunerăriile și pedepsele în școală”!

Bibliografie. „Carol I”, dramă națională în cinci acte, de Traian Victor Teranu, a apărut la București în tipografia M. Tiches, și constituie o lectură interesantă. Ea se petrece în timpul răsboiului pentru independență (1877—78) și începe exponenția motivelor de răsboiu, decurgerea răsboiului și terminarea lui.

Cartea plugarilor de Ioan Gheorgescu costă 25 cr. se poate procura dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Propedeutica filosofică” pentru învățămîntul secu dar, de Gregoriu Fletosu, profesor la gimnasiul român din Năsăud. Partea I. Psichologia empirică, cu un adaus: buchăți de lectură psihologică. Prețul 80 cr. și se află de vînzare la autorul în Năsăud.

„Teoria Dramel”, valorosul op. literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnasiul român gr.-or. din Brașov, se află de vînzare și la administrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1:80, plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramel” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu placere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

A apărut „LITURGIA sfântului Iosif Crisostom” de Nicolae Stef, inv. în Arad, ediția II, pentru cor mixt, cu multe pricene, irmoase, și un adaus de cântări naționale. — Prețul unui exempl. 3 fl. legat cu firme 50 cr. nu mult; se află de vînzare la administrația „Tr. Pop.”

Strict după ritul grecesc

Se pot procura mai bune și mai ieftine

Felon, odăjdi pentru diaconi, Stihare, Prapore bisericești, steaguri pentru reuniuni, Sfântul aer (Plastanița), Disc, Potir, Steluțe, Chivot Artoclasia (cutie pentru agnet) Dicheriu, Tricheriu, Cădelniță, icoane pentru iconostas etc. etc.

Prețuri curente (cataloge) bogat ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

ERNEST KRIEKL & SCHWEIGE

VIENNA I. KOHMARKT 2.

187 26—26